

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 20-10-2020
Αριθμ. Πρωτ.: 1072/253338

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη των θερμοκηπιακών καλλιεργειών της χώρας λόγω των αρνητικών συνεπειών από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης του κορωνοϊού»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 9468/11-9-2020**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Μ. Θραψανιώτης, Σ. Βαρδάκης, Ν. Ηγουμενίδης, Χ. Μαμουλάκης, Α. Ξανθός** και **Π. Πολάκης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 σχετικά με την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID 19 στον γεωργικό τομέα, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, επιπτώσεις που συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας, ο σχεδιασμός περιλαμβάνει τη λήψη μέτρων τόσο σε κανονιστικό - ενωσιακό επίπεδο όσο και σε εθνικό επίπεδο, τα οποία θα συμβάλλουν στην ομαλή εφαρμογή του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και στη διευκόλυνση των ωφελουμένων του.

Επισημαίνεται ότι το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 είναι τομεακό αναπτυξιακό πρόγραμμα και, με βάση τα ισχύοντα στους σχετικούς Κανονισμούς της Ε.Ε., οι επιλεξιμότητές του για την ενίσχυση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα της αγροτικής οικονομίας επιτρέπουν παρεμβάσεις επενδυτικού κυρίως προσανατολισμού, όπως αυτές που έχουν ήδη γίνει με τα μέτρα των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών, καθώς και φιλο-γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις, όπως αυτές της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Στη βάση αυτή, οι όποιες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID – 19, έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα στα μέτρα που ήδη λαμβάνονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και αφορούν στη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων και αποζημιώσεων, όπως γίνεται, για παράδειγμα, με την εφαρμογή άμεσων κρατικών ενισχύσεων, τις ενισχύσεις de minimis κ.λπ.

Μία τέτοια παρέμβαση αποτελεί και η ενεργοποίηση ενός νέου μέτρου στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020, με σχετική τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, σε συνέχεια της πίεσης που έχει ασκηθεί στα αρμόδια όργανα της Ε.Ε. για την ανάληψη πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση διεύρυνσης των χρηματοδοτικών ΣΔ [https://d.docs.live.net/ff066a186489a60c/Υπολογιστής/12-10-2020/Ε 9468 Στήριξη των θερμοκηπιακών καλλιεργειών της χώρας λόγω κορωνοϊού \(2\).docx](https://d.docs.live.net/ff066a186489a60c/Υπολογιστής/12-10-2020/Ε 9468 Στήριξη των θερμοκηπιακών καλλιεργειών της χώρας λόγω κορωνοϊού (2).docx)

δυνατοτήτων στήριξης των πληττόμενων κλάδων και επιχειρήσεων από τα περιοριστικά μέτρα και τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας.

Το νέο αυτό μέτρο, το οποίο χαρακτηρίζεται ως έκτακτο και προσωρινό, θα χρηματοδοτηθεί από τις διαθέσιμες πιστώσεις του ΠΑΑ κάθε Κράτους – Μέλους (Κ-Μ) και προβλέπει τη στήριξη γεωργών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που έχουν πληγεί από την πανδημία, μέσω της χορήγησης κατ' αποκοπή ενίσχυσης έως 7.000€ ανά γεωργό και έως 50.000€ ανά ΜΜΕ, κατόπιν αξιολόγησης των αναγκών και κατηγοριοποίησης των επιλέξιμων δικαιούχων με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια. Στόχος είναι οι ενισχύσεις να καταβληθούν με τη λιγότερη δυνατή γραφειοκρατία, στη βάση βεβαίως επαρκούς τεκμηρίωσης αφενός της ζημίας που έχει υποστεί κάθε τομέας ή κλάδος και αφετέρου του ύψους του κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης που θα χορηγηθεί.

Το ύψος των κοινοτικών πόρων που μπορούν να διατεθούν για τη χρηματοδότηση του νέου μέτρου δύναται να ανέλθει έως το 2% των πόρων της συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) στο ΠΑΑ κάθε Κ-Μ, ενώ η επιλεξιμότητα καταβολής των ενισχύσεων στους δικαιούχους έχει οριστεί έως 30/06/2021.

Η Πολιτική Ηγεσία του ΥΠΑΑΤ με τις αρμόδιες Κάθετες Υπηρεσίες και εποπτευόμενους φορείς του ΥΠΑΑΤ διαβουλεύονται με τους θεσμικούς εκπροσώπους των κλάδων που πλήττονται από τις επιπτώσεις της πανδημίας, ώστε να τεκμηριωθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η επιλεξιμότητα στήριξής τους στο πλαίσιο του νέου Μέτρου (τεκμηρίωση της ζημίας που έχει υποστεί ο κλάδος και καθορισμός του ύψους του κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης). Επίσης, η Διαχειριστική Αρχή σε συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ επεξεργάζονται τις θεσμικές και τεχνικές παραμέτρους ενεργοποίησης και εφαρμογής του συγκεκριμένου Μέτρου.

Επισημαίνεται, βεβαίως, ότι οι όποιες αποφάσεις χρηματοδότησης του νέου μέτρου θα πρέπει να ληφθούν συνεκτιμώντας το γεγονός ότι, δεδομένου του προχωρημένου της προγραμματικής περιόδου, έχει δεσμευτεί το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του ΠΑΑ, ενώ ταυτόχρονα υφίστανται και ανελαστικές υποχρεώσεις πληρωμών για τα επόμενα χρόνια, όπως της εξισωτικής αποζημίωσης, γεγονός που περιορίζει περαιτέρω τις χρηματοδοτικές δυνατότητες του Προγράμματος.

Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων που υλοποιούν επενδύσεις, έχει προβλεφθεί η ενεργοποίηση, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης, για το οποίο ο Υπουργός έχει δεσμεύσει ποσό ύψους 80 εκατομμυρίων ευρώ από το τρέχον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, ενώ το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών του αγροτικού τομέα δύναται να ξεπεράσει τα 400 εκατομμύρια ευρώ μέσω μόχλευσης.

Την υλοποίηση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης σηματοδοτεί η συμμετοχή της Συνεταιριστικής Τράπεζας Καρδίτσας και της Συνεταιριστικής Τράπεζας Θεσσαλίας στο Ταμείο Χαρτοφυλακίου, γεγονός που επικυρώθηκε με την υπογραφή των πρώτων σχετικών συμφωνιών στα τέλη Αυγούστου.

Η Συμφωνία για τη σύσταση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης υπεγράφη από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μάκη Βορίδη, και εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων τον Σεπτέμβριο του 2019 και συνιστά το πρώτο στην Ελλάδα και ένα από τα πρώτα και μεγαλύτερα στην Ευρώπη χρηματοδοτικά εργαλεία αυτού του είδους στον αγροτικό τομέα, το οποίο συστήθηκε προκειμένου να καλύψει στοχευμένα μέρος του χρηματοδοτικού κενού στην πρωτογενή παραγωγή.

Επισημαίνεται ότι με τις υπογραφείσες συμφωνίες δίνεται η δυνατότητα παροχής δανείων με μειωμένο επιτόκιο και ιδιαίτερα μειωμένες εξασφαλίσεις στον αγροτικό τομέα από τους πόρους του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης που θα δεσμευθούν ανά χαρτοφυλάκιο.

Σημειώνεται ότι στο αμέσως προσεχές διάστημα θα ακολουθήσει η υπογραφή των αντίστοιχων συμφωνιών και με τις υπόλοιπες τράπεζες που εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους στη σχετική πρόσκληση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

Επιπρόσθετα, έχει προβλεφθεί η δυνατότητα εκχώρησης της δημόσιας δαπάνης των επενδυτικών σχεδίων εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη λήψη δανείου για τους σκοπούς της επένδυσης. Ταυτόχρονα, για τη διευκόλυνση της υλοποίησης των επενδύσεων στα μέτρα των Σχεδίων Βελτίωσης και της Μεταποίησης - Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων του ΠΑΑ, προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στους δικαιούχους.

Επίσης, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, έχουν προταθεί στην Ε.Ε. και έχουν γίνει εν μέρει αποδεκτά μέσω τροποποίησης των σχετικών κανονισμών, μία σειρά μέτρων διευκόλυνσης των ωφελουμένων του ΠΑΑ και απλοποίησης διαδικασιών και κανόνων που αφορούν στην εφαρμογή του (διεύρυνση επιλεξιμοτήτων, παρατάσεις προθεσμιών, αύξηση ποσοστού πληρωμής προκαταβολών, αύξηση του αριθμού αιτήσεων πληρωμής, μη απαίτηση διενέργειας επιτόπιων ελέγχων, κ.λπ.). Οι εν λόγω τροποποιήσεις ενσωματώνονται προοδευτικά από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης και στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση των αντίστοιχων Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι, σύμφωνα την αριθ. C(2020) 1863 (τελικό) /19-03-2020 ανακοίνωση της Επιτροπής της ΕΕ, με την οποία θεσπίστηκε προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, καθώς και της C(2020) 2215 (τελικό)/03-04-2020 τροποποίησής της, προβλέπονται τα εξής:

1. Στόχος είναι ο καθορισμός ενός πλαισίου που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να στηρίζουν τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, διατηρώντας παράλληλα την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ, εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού.
2. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τις σχετικές πληροφορίες για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται βάσει της παρούσας ανακοίνωσης στον εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις ή στο εργαλείο ΤΠ¹(Τεχνολογίες Πληροφορίας) της Επιτροπής, εντός 12 μηνών από τη στιγμή της χορήγησης, εξαιρουμένων των ενισχύσεων που χορηγούνται βάσει των τμημάτων 3.9 και 3.10 [σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παραγ.23 της C(2020) 2215 (τελικό)/03-04-2020 τροποποίησης].
3. Στην παράγραφο 23 [της C(2020) 1863 (τελικό) /19-03-2020 ανακοίνωση της Επιτροπής] γίνεται ειδικότερη αναφορά στον αγροτικό τομέα και τον τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών, επιπλέον των όρων του σημείου 22 β) έως ε) με σημαντικότερα σημεία τα εξής:
  - Η συνολική ενίσχυση, δεν υπερβαίνει τα 120.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, ή τις 100.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές, όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει συνολικά ανώτατα όρια των 120.000€ και 100.000 € αντίστοιχα. Όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται είναι ακαθάριστα.
  - Ενισχύσεις στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων δεν πρέπει να καθορίζονται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά.

¹ Η δημόσια αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Διαφάνεια των κρατικών ενισχύσεων» δίνει πρόσβαση στα δεδομένα χορήγησης μεμονωμένων κρατικών ενισχύσεων που παρέχουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις διαφάνειας για τις κρατικές ενισχύσεις και διατίθεται στη διεύθυνση <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=el>.
[https://d.docs.live.net/ff066a186489a60c/Υπολογιστής/12-10-2020/Ε 9468 Στήριξη των θερμοκηπιακών καλλιεργειών της χώρας λόγω κορωνοϊού \(2\).docx](https://d.docs.live.net/ff066a186489a60c/Υπολογιστής/12-10-2020/Ε 9468 Στήριξη των θερμοκηπιακών καλλιεργειών της χώρας λόγω κορωνοϊού (2).docx)

- Το καθεστώς ενισχύσεων μπορεί να εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, υπό τον όρο ότι δεν αφορά καμία από τις κατηγορίες ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής.
- Όταν μία επιχείρηση δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός τομείς, για τους οποίους ισχύουν διαφορετικά μέγιστα ποσά ενίσχυσης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν με κατάλληλα μέσα ότι δεν γίνεται υπέρβαση του μέγιστου ποσού κάθε τομέα, καθώς και ότι δεν γίνεται υπέρβαση του μέγιστου ποσού αθροιστικά.

Τέτοιου είδους περιπτώσεις εξετάζονται από τις αρμόδιες, κάθε φορά, υπηρεσίες στη βάση των στοιχείων που κατατέθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς, προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Όσον αφορά στην ανάγκη στήριξης των θερμοκηπιακών καλλιεργειών της χώρας λόγω των περιοριστικών μέτρων που ελήφθησαν για την αποτροπή εξάπλωσης του κορωνοϊού, σημειώνεται ότι η έως τώρα εικόνα που έχουμε διαμορφώσει για όλη τη χώρα είναι ότι οι κηπευτικές καλλιέργειες επηρεάστηκαν αρνητικά σε πολύ διαφορετικό βαθμό (από ελάχιστα έως πολύ) ανάλογα με την περιοχή, την εποχή συγκομιδής και το είδος. Επομένως, σε μεγάλες περιοχές, όπως Κρήτη, Πελοπόννησος κ.λπ. μπορεί να υπάρχουν μεγάλες διαφοροποιήσεις κατά τόπους.

Σε κάθε περίπτωση, ασχέτως της τρέχουσας κατάστασης, για τις θερμοκηπιακές καλλιέργειες κηπευτικών οι παραγωγοί έχουν σημαντικά οφέλη εάν ενταχθούν σε Οργανώσεις Παραγωγών και μέσω αυτών σε Επιχειρησιακά Προγράμματα ή άλλα επιδοτούμενα προγράμματα.

Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι στον τομέα των οπωροκηπευτικών η δραστηριοποίηση των παραγωγών μέσα από τις συλλογικές δομές (Ομάδες Παραγωγών, Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικές Οργανώσεις), σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη, καθώς με τη συγκρότηση ισχυρών συλλογικών δομών και τη σωστή λειτουργία τους μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά η διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών-μελών τους, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων. Οι Οργανώσεις Παραγωγών δημιουργούνται με πρωτοβουλία των παραγωγών και ασχολούνται με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παραγωγή και την εμπορία των οπωροκηπευτικών των μελών τους. Είναι για αυτό σκόπιμη η δραστηριοποίηση όλων των παραγωγών μέσα από αυτές, διότι μέσω των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων μπορούν να υλοποιήσουν δράσεις που περιλαμβάνονται στους παρακάτω στόχους:

- αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους,
- μείωση του κόστους παραγωγής,
- προώθηση των προϊόντων τους,
- προστασία του περιβάλλοντος (ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση)
- μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων (απόσυρση από την αγορά - δωρεάν διανομή- ενίσχυση σε ποσοστό 100% από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του κοινοτικού πλαισίου).

Επιπλέον, για όλους τους τομείς και ειδικά για τους τομείς που δεν καταβάλλονται συνδεδεμένες ενισχύσεις, υπάρχουν διάφορα μέτρα χρηματοδότησης (ΠΑΑ και Αναπτυξιακός Νόμος) που σκοπό έχουν:

- την ενίσχυση των κατά κύριο επάγγελμα γεωργών για την προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού (ελκυστήρων, σκαλιστικών, ψεκαστικών, χορτοκοπτικών, περιφράξεων, αρδευτικών συστημάτων, αποθηκών κ.λπ.) στο πλαίσιο του μέτρου

«Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» (Σχέδια Βελτίωσης) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014 – 2020,

➤ την ενίσχυση της ίδρυσης (νέων ή στο πλαίσιο καθετοποίησης) και εκσυγχρονισμού μονάδων τυποποίησης – συσκευασίας των παραγόμενων προϊόντων, στο πλαίσιο του μέτρου «Επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων» του ΠΑΑ 2014 – 2020 και

➤ την έγκριση και προώθηση νέων τύπων θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και τη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής.

Γενικά οι παραγωγοί, μέσω ενισχύσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και του Αναπτυξιακού Νόμου, θα έχουν τη δυνατότητα για ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής εκμετάλλευσης, υποβάλλοντας σχέδια βελτίωσης για ενίσχυση, προκειμένου να πετύχουν τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και την αύξηση ή την αναδιάρθρωση της παραγωγής τους.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι στην ΕΕ ψηφίστηκαν οι κάτωθι κανονισμοί, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι συνέπειες από την πανδημία COVID-19:

➤ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/592 της Επιτροπής, της 30ής Απριλίου 2020, σχετικά με προσωρινά έκτακτα μέτρα παρέκκλισης από ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της διαταραχής της αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών και στον αμπελοοινικό τομέα λόγω της πανδημίας COVID-19 και των μέτρων που συνδέονται με αυτήν.

Αναφέρεται σχετικά η προσωρινή παρέκκλιση από το άρθρο 33 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Ειδικότερα, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 33 παράγραφος 3 τέταρτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, το όριο του ενός τρίτου των δαπανών για μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος που αναφέρεται στην εν λόγω διάταξη δεν ισχύει για το έτος 2020.

➤ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/1275 της Επιτροπής, της 6ης Ιουλίου 2020, για την τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2020/592 της Επιτροπής σχετικά με προσωρινά έκτακτα μέτρα παρέκκλισης από ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της διαταραχής της αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών και στον αμπελοοινικό τομέα λόγω της πανδημίας COVID-19 και των μέτρων που συνδέονται με αυτήν.

➤ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/600 της Επιτροπής, της 30ής Απριλίου 2020, σχετικά με παρέκκλιση από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/892, τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/1150, τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 615/2014, τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/1368 και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/39 της Επιτροπής όσον αφορά ορισμένα μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης που προκάλεσε η πανδημία COVID-19.

➤ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/532 της Επιτροπής της 16ης Απριλίου 2020, σχετικά με παρέκκλιση, για το έτος 2020, από τους εκτελεστικούς κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 809/2014, (ΕΕ) αριθ. 180/2014, (ΕΕ) αριθ. 181/2014, (ΕΕ) 2017/892, (ΕΕ) 2016/1150, (ΕΕ) 2018/274, (ΕΕ) 2017/39, (ΕΕ) 2015/1368

και (ΕΕ) 2016/1240 όσον αφορά ορισμένους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Σημειώνεται, επίσης, ότι υπάρχει υπό ψήφιση σχέδιο κανονισμού για τα οπωροκηπευτικά, στο οποίο γίνονται αλλαγές στον ΚΑΝ 891/17 για το έτος 2020, για να αντιμετωπιστεί η επείγουσα κατάσταση λόγω Κορωναϊού.

Πλέον των ανωτέρω, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) εξέδωσε την αριθμ. πρωτ. 869/153149/11-6-2020 τροποποίηση της αριθμ. 4270/139407/28-12-2017 απόφασης του Υπουργού και του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 347, της 20.12.2013, σ. 671), (ΕΕ) αριθ. 2017/891 της Επιτροπής (ΕΕ L 138, της 25.5.2017, σ. 4) και (ΕΕ) αριθ. 2017/892 της Επιτροπής (ΕΕ L 138, της 25.5.2017, σ. 57), σχετικά με τα κριτήρια αναγνώρισης Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών και την Εθνική Στρατηγική για βιώσιμα Επιχειρησιακά Προγράμματα στον τομέα των Οπωροκηπευτικών» (Β'5/5-1-2018), με την οποία αλλάζουν:

- 1) η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των τροποποιήσεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων,
- 2) η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των εισηγήσεων και των συμπληρωματικών δικαιολογητικών της περίπτωσης 1 και
- 3) η καταληκτική ημερομηνία της διαβίβασης των εκθέσεων ελέγχου για τις τροποποιήσεις της παραγράφου 2Αα του άρθρου 14 της παρούσας για την παράταση κατάθεσης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανώσεων Παραγωγών, των εκθέσεων ελέγχων κ.λπ.

Όσον αφορά:

- στις ζημιές που προξενήθηκαν από διάφορα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια (όπως πλημμύρες, ανεμοθύελλες κ.λπ.) στις καλλιέργειες της νήσου Κρήτης (κυρίως σε αμπέλια, μηλοειδή, κηπευτικά, υπαίθρια και θερμοκηπιακά, κ.λπ.) το έτος 2019, οι οποίες ζημιές ήταν σύμφωνες με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α., καθώς και
  - στις ζημιές που προξενήθηκαν σε ζωικό κεφάλαιο της νήσου Κρήτης, οι οποίες ζημιές ήταν σύμφωνες με τον Κανονισμό Ασφάλισης Ζωικού Κεφαλαίου του Οργανισμού,
- επισημαίνεται ότι διενεργήθηκαν οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβλήθηκαν συνολικά 8.403 δηλώσεις ζημιάς περίπου.

Το έργο των εκτιμήσεων ολοκληρώθηκε. Καταβλήθηκαν συνολικά αποζημιώσεις ύψους 5.137.000 ευρώ περίπου στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς και κτηνοτρόφους.

Επισημαίνεται ότι η ολοκλήρωση της καταβολής των αποζημιώσεων σε όλη την επικράτεια για τις ζημιές του έτους 2019, πραγματοποιήθηκε σε συντομότερο χρονικό διάστημα σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Συγκεκριμένα, η ολοκλήρωση της καταβολής των αποζημιώσεων των ζημιών του έτους 2019 έγινε τον μήνα Αύγουστο του έτους 2020, ενώ για τις ζημιές του έτους 2018 οι αποζημιώσεις ολοκληρώθηκαν περί τα τέλη του έτους 2019.

Υπενθυμίζεται ότι η έγκαιρη καταβολή των αποζημιώσεων προήλθε από απόφαση του Πρωθυπουργού, κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, να ενισχυθεί ο ΕΛ.Γ.Α. με 35 εκατομμύρια ευρώ, αποδεχόμενος τις εισηγήσεις του Υπουργού Αγροτικής

Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Μάκη Βορίδη, και του Προέδρου του Οργανισμού, κ. Ανδρέα Θ. Λυκουρέντζου.

Σημειώνεται ότι η απόφαση ενίσχυσης του ΕΛ.Γ.Α. πραγματοποιήθηκε βάσει του άρθρου 7 εδαφ. δ' του ν. 3877/2010 (πόροι και αποθεματικά του ΕΛ.Γ.Α.), όπου αναφέρεται στην ετήσια επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό του ΥΠΑΑΤ για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Οργανισμού.

Με τη συγκεκριμένη απόφαση, ενισχύεται ο ΕΛ.Γ.Α. με το ανώτερο ποσό για την κάλυψη των διοικητικών και λειτουργικών δαπανών, σύμφωνα με τον προαναφερόμενο νόμο, και παράλληλα τα έσοδα, τα οποία εισπράττει ο ΕΛ.Γ.Α. από την ειδική ασφαλιστική εισφορά, δύναται να κατευθύνονται αποκλειστικά για την καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς, στηρίζοντας έγκαιρα την πρωτογενή αγροτική παραγωγή της χώρας.

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν στις καλλιέργειες της νήσου Κρήτης το έτος 2020 (κυρίως σε αμπελοειδή, δενδρώδεις καλλιέργειες, κηπευτικά κ.λπ.) από διάφορα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια (όπως καύσωνας, ανεμοθύελλες κ.λπ.), καθώς και στις ζημιές που προξενήθηκαν στο ζωικό κεφάλαιο της εν λόγω νήσου, σημειώνεται ότι έγιναν αναγγελίες και υποβλήθηκαν 6.105 δηλώσεις ζημιάς.

Το έργο των εκτιμήσεων για τις ζημιές που προξενήθηκαν το πρώτο τρίμηνο του 2020 έχει ολοκληρωθεί, κοινοποιήθηκαν τα πορίσματα και καταβλήθηκαν αποζημιώσεις ύψους 1.067.000 ευρώ στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι για τις υπόλοιπες ζημιές που προξενήθηκαν στις καλλιέργειες και αφορούν το χρονικό διάστημα άνοιξης - καλοκαιριού του 2020, το έργο των εκτιμήσεων έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Σχετικά με τη διαδικασία καταβολής των αποζημιώσεων από τον ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι η εν λόγω διαδικασία είναι συγκεκριμένη και ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία ως εξής:

- Με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις.
- Ο Οργανισμός, εν συνεχεία, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις.
- Πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ, το οποίο αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός του φθινοπώρου έκαστου χρόνου.
- Κοινοποιούνται τα πορίσματα (οριστικοποίηση πορίσματος).
- Ακολουθεί τμηματικά η εκκαθάριση των ζημιών, η μηχανογράφησή τους και η καταβολή-ολοκλήρωση των αποζημιώσεων στους δικαιούχους παραγωγούς ανά την επικράτεια, οι οποίοι έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Η δε καταβολή των αποζημιώσεων γίνεται τμηματικά και ολοκληρώνεται για όλη τη χώρα εντός των επόμενων μηνών του νέου έτους μετά τη ζημιά.

Όσον αφορά στο θέμα της απασχόλησης εργαζομένων στην αγροτική οικονομία, ακολουθούν αναλυτικά οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις:

Ν. 4690/2020: Κύρωση: α) της από 13.4.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α` 84) & β) της από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του COVID-19

και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α` 90) και άλλες διατάξεις.

- Με την από 13.04.2020 ΠΝΠ «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 84:

ΜΕΡΟΣ Ε: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

α) Άρθρο εικοστό τρίτο «Διευκόλυνση πρόσβασης σε χρηματοδότηση των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών».

Η διάταξη αυτή παρέχει στους επαγγελματίες αγρότες και κτηνοτρόφους πρόσβαση σε ρευστότητα, προκειμένου να καλύψουν τις καλλιεργητικές και κτηνοτροφικές ανάγκες τους, ώστε να συνεχίσουν απρόσκοπτα την αγροτοκτηνοτροφική δραστηριότητα της χώρας, χωρίς να εξαρτάται η παροχή αυτή από την εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεών τους.

Έτσι έως τις 30 Ιουνίου 2020 οι αγρότες δεν χρειάζεται να προσκομίζουν ασφαλιστική ενημερότητα για σύναψη ή ανανέωση συμβάσεων δανείων, πιστώσεων, χρηματοδοτήσεων και εκταμιεύσεων από τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα μέχρι του ποσού των 25.000 (έναντι του ορίου των 6.000 ευρώ που ίσχυε προηγουμένως).

β) Άρθρο εικοστό τέταρτο «Απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών στην αγροτική οικονομία»

Με τη διάταξη αυτή επιλύεται, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, το θέμα πολιτών τρίτων χωρών που δύναται να απασχοληθούν αποκλειστικά ως εργάτες γης καθώς παραιτείται προσωρινά και για διάστημα έξι μηνών από την ημερομηνία λήξης της η ισχύς των αδειών εργασίας τους που έχουν ήδη εκδοθεί.

Παράλληλα, θεσπίζεται απολύτως έκτακτη διαδικασία έκδοσης νέων αδειών εργασίας με τριμήνη διάρκεια αλλά για μία μόνο φορά, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι προσωρινά αδειοδοτούμενοι εποχικοί εργάτες θα απασχολούνται για τουλάχιστον 20 ημέρες αποκλειστικά για την κάλυψη αναγκών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Η συγκεκριμένη έκτακτη ρύθμιση κρίθηκε επιβεβλημένη εξαιτίας αφενός των μέτρων περιορισμού μετακινήσεων που εφαρμόζονται, αφετέρου της αδυναμίας των αρμόδιων Αρχών να δεχθούν σχετικά αιτήματα και αποσκοπεί στην κάλυψη των αυξημένων καλλιεργητικών αναγκών τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Με τις παραπάνω διατάξεις διασφαλίζεται η απρόσκοπτη συνέχιση της παραγωγικής δραστηριότητας και της αναπτυξιακής δυναμικής της ελληνικής γεωργίας.

- Με την από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α` 90) και άλλες διατάξεις:

Άρθρο 42 «Μετάκληση πολίτη τρίτης χώρας για απασχόληση σε αγροτικές εργασίες»:

Εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει πολίτη τρίτης χώρας, που απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου, δύναται να υποβάλλει, μέχρι τις 30 Ιουνίου 2020, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του προκειμένου να τον μετακαλέσει για απασχόληση στην εποχιακή αγροτική οικονομία.

- Ν. 4691/2020 «Ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 108.

Άρθρο 30 «Ενίσχυση εποχιακής απασχόλησης σε αγροτικές εργασίες»

Στο [άρθρο 92](#) του ν. [4461/2017](#) (Α' 38) προστίθεται δεύτερη παράγραφος και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 92 Περιστασιακή εργασία εγγεγραμμένων ανέργων

1. Άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), που πραγματοποίησαν ως και εβδομήντα (70) ημερομίσθια ανά δωδεκάμηνο, μπορούν με αίτησή τους προς τον Ο.Α.Ε.Δ. να βεβαιώνουν συνεχή χρόνο ανεργίας, αφαιρουμένου του ως άνω χρόνου εργασίας τους και κάθε χρονικού διαστήματος κατά το οποίο δεν ήταν εγγεγραμμένοι άνεργοι.

2. Η ως άνω απασχόληση εφόσον πραγματοποιείται σε αγροτικές εργασίες δεν αποτελεί λόγο διακοπής της καταβολής της επιδότησης ανεργίας στους δικαιούχους αυτής»

- Ν. 4711/2020 «Απλούστευση πλαισίου άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων αρμοδιότητας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 145

Άρθρο 20 , παρ. 3, με την οποία δίδεται παράταση στην προθεσμία (της παρ. 1 του άρθρου 42 της από 01.05.2020 ΠΝΠ) κατά την οποία μπορεί εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει πολίτη τρίτης χώρας, που απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου, να υποβάλλει, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του προκειμένου να τον μετακαλέσει για απασχόληση στην εποχιακή αγροτική οικονομία, από 30.06.2020 σε 31.12.2020.

Με την παρ. 1 του τεσσαρακοστού δεύτερου άρθρου της από 1.5.2020 Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου διευκολύνθηκαν και επιταχύνθηκαν οι διαδικασίες εισόδου αλλοδαπών εργαζομένων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από την έλλειψη εργατικού δυναμικού για καλλιεργητικές εργασίες λόγω των μέτρων που είχαν ληφθεί για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την συνακόλουθη απαγόρευση εισόδου στην χώρα.

Οι αλλοδαποί αυτοί εργαζόμενοι τα τελευταία χρόνια απασχολούνταν τακτικά σε καλλιεργητικές εργασίες από χώρες που δεν απαιτείται θεώρηση εισόδου.

Επομένως, η παρ. 1 του τεσσαρακοστού άρθρου της από 1.5.2020 ΠΝΠ τους έδινε το δικαίωμα εργασίας για τους τρεις (3) μήνες που διαρκεί το δικαίωμα εισόδου, πάντα με σεβασμό στις σχετικές προβλέψεις που αφορούν στη δημόσια υγεία και κάθε επικαιροποίηση αυτών. Καταληκτική ημερομηνία ισχύος της διατάξεως αυτής είχε ορισθεί η 30.6.2020.

Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι αφενός οι αυξημένες ανάγκες των καλλιεργητών δεν πρόλαβαν να καλυφθούν μέσα στο χρονικό πλαίσιο ισχύος της διατάξεως, αφετέρου υπήρξε σημαντικό ενδιαφέρον από αλλοδαπούς εργαζόμενους που θα μπορούσαν να καλύψουν τις ανάγκες αυτές εφόσον παραταθεί η ισχύς της διατάξεως.

Κρίθηκε επομένως αναγκαίο να παραταθεί η σχετική προθεσμία έως 31.12.2020 προκειμένου να καλυφθούν οι καλλιεργητικές ανάγκες.

Εκ των ανωτέρω αναφερθέντων, γίνεται εμφανές ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παρακολουθεί στενά τις ασυμμετρίες που παρατηρούνται στον πρωτογενή τομέα και στηρίζει εμπράκτως όλους όσους έχουν υποστεί ζημία από

τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας, παρεμβαίνοντας αποφασιστικά και ουσιαστικά σε κάθε ζήτημα που τυχόν προκύπτει, με στοχευμένη λήψη μέτρων. Επίσης, παρακολουθεί στενά την αγορά για την αποτροπή κερδοσκοπικών πρακτικών και παρεμβαίνει όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ο εποικοδομητικός διάλογος που αναπτύχθηκε όλο αυτό το διάστημα, μέσω τηλεδιασκέψεων, μεταξύ του ΥΠΑΑΤ και των εκπροσώπων καλλιεργητών, κτηνοτρόφων, μελισσοκόμων, ανθοκόμων και αλιέων από όλη τη χώρα, για την επίλυση των ζητημάτων που έχουν προκύψει στην παραγωγή εξαιτίας των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, θα συνεχιστεί.

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί κάνοντας έναν απολογισμό σχετικά με τα ποσά που διοχετεύτηκαν από το ΥΠΑΑΤ προς τον πρωτογενή τομέα από την αρχή του έτους, ότι καταβλήθηκαν ή εξασφαλίσθηκαν τα ακόλουθα:

- Καταβολή 1 εκατομμυρίου ευρώ στους τευτοπαραγωγούς.
- Καταβολή 2 εκατομμυρίων ευρώ μέσω της διαδικασίας των de minimis για τα θερμκήπια στην Κρήτη.
- Καταβολή 4,3 εκατομμυρίων ευρώ στους βαμβακοπαραγωγούς του Έβρου.
- Καταβολή 1,5 εκατομμυρίων ευρώ σε παραγωγούς σιτηρών του Έβρου.
- Καταβολή 10,5 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη των ανθοπαραγωγών.
- Εξασφάλιση 15 εκατομμυρίων ευρώ μέσω της διαδικασίας των de minimis για τη στήριξη της παράκτιας αλιείας.
- Εξασφάλιση 14,8 εκατομμυρίων ευρώ για τους παραγωγούς των λαϊκών αγορών.
- Εξασφάλιση 30,5 εκατομμυρίων ευρώ για την ενίσχυση της αιγοπροβατοτροφίας.
- Καταβολή 4,7 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη των παραγωγών σπαραγγιών.
- Εξασφάλιση 1,8 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη του κλάδου της μελισσοκομίας στα Μικρά Νησιά του Αιγαίου Πελάγους.

Βασικός προσανατολισμός του ΥΠΑΑΤ παραμένει η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, η αύξηση της προστιθέμενης αξίας και η εξωστρέφεια των αγροτικών προϊόντων της πατρίδας μας. Ιδιαίτερα, υπό την παρούσα συγκυρία, προτεραιότητα του Υπουργείου είναι η διασφάλιση της επισιτιστικής επάρκειας και η περιφρούρηση της διατροφικής ασφάλειας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής
- Γραφείο κ. Υπουργού
- 2.Βουλευτή κ. Μ. Θραψανιώτη
- 3.Βουλευτή κ. Σ. Βαρδάκη
- 4.Βουλευτή κ. Ν. Ηγουμενίδη
- 5.Βουλευτή κ. Χ. Μαμουλάκη
- 6.Βουλευτή κ. Α. Ξανθό
- 7.Βουλευτή κ. Π. Πολάκη